

אגרת פרידה

מאת

רב-אלוף חיים לסקוב

ראש המטה הכללי

חיילי צבא-הגנה לישראל!

סיימתי את תפקידי כראש המטה הכללי לצבא-הגנה לישראל וברצוני, עתה, להפרד מכם.

לא אוכל להפרד מכם אישית, לכן באים דברי אלה וראו בהם פרידה מכל אחד ואחד מכם: — ממשרתי צבא הקבע, חיילי-החובה, המילואים ואנשי ההגנה המרחבית — שבחתם בי ונתתם בי אמונכם. מכם שאבתי את הכוח למלא את חובתי. לא אעלים מכם שקשה להפרד מ־צה"ל; אין חלק בו שלא נתתי לו ממיטב כוחי ומחשבתי.

אני נושא עמי זיכרון תקופת שירות ממושכת החל ממאורעות 1929, בהגנה, ביחידות היהודיות בצבא הבריטי, במלחמת העולם השנייה וכחייל ב־צה"ל מאז הוקם. זה היה הנושא שסביבו נרקמו חיי — ומטרתם — הקמתו ותפעולו של כוח יהודי, מן הלוחם הכבוד ועד לעם לוחם.

אני נושא עמי את הוד קדושת ההקרבה של חברי לנשק שנפלו בארץ, ושל אותם מחברי שנפלו בנכר וטרם זכו לקבורה בארץ. זכרם עמדי כל העת.

רבים השינויים המתחוללים בזירה בה אנו חיים. הם מגוונים ביותר ומתקרים פתאומית. יחסי כוחות אינם דבר של קבע; הם משתנים באופן שוטף, והישיגי העבר אינם מבטיחים הישגים בעתיד. שאלת המפתח לבטחוננו היא — מידת כושרנו להגיב לאתגר השינוי, לכשניתקל בו. אויב נרתע אחור לא רק מחמת המכה שהוא סופג, אלא גם כאשר הוא יודע שאינו יכול להפתיע. מכאן — בידיעה הוודאית של שינוי מצב, ובמהירות התגובה — סוד הצלחת המעבר של כוח מהרתעה לנצחון.

בהכרת מילוי-החובה הנני מסיים תפקידי היום, ולא נשאר לי אלא להודות לכם, כחברי לנשק, על מסירותכם לתפקיד ולתעודה, על הכוונות והנכונות להילחם, ועל ההעזה החיונית כדי להצליח.

יחד אתכם אני מאחל לרמטכ"ל רב-אלוף צבי צור הצלחה בהצעתו של צה"ל קדימה — ולנצחון.

יום א'

י"ג טבת תשכ"א

(1 ינואר 61)

שעה 1629

חיים לסקוב, רב

ראש המטה הכללי